

Temeljne pravice otrok, razseljenih v EU po ruski agresiji

Slovenija

Junij 2023

Izvajalci: Mirovni inštitut; Inštitut za kriminologijo pri
Pravni fakulteti v Ljubljani

Avtorji: Ana Frank, Mojca Mihelj Plesničar

Opozorilo

Ta dokument je po pogodbi naročila Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA) kot podlago za projekt »Temeljne pravice otrok, razseljenih v EU po ruski agresiji«. Informacije in stališča v dokumentu ne odražajo nujno pogledov in uradnega stališča FRA. Dokument je javno dostopen izključno zaradi transparentnosti in za informativne namene ter ne predstavlja pravnega nasveta ali pravnega mnenja.

Kazalo

1.	Otroci, ki so pribežali iz Ukrajine	4
1.1.	Podatki o otrocih, ki so pribežali iz Ukrajine	4
1.2.	Kazniva dejanja zoper otroke, ki so pribežali iz Ukrajine, in pogrešani otroci	6
2.	Zaščita otrok – pravni okvir, politike in obstoječi postopki	7
2.1.	Obveznosti organov za zaščito otrok.....	7
2.1.1.	Posamezni otroci, vključno z otroki brez spremstva in ločenimi otroki	7
2.1.2.	Otroci, evakuirani iz ukrajinskih institucij.....	8
2.2.	Zaščitni in drugi ukrepi, ki naslavlajo tveganja nasilnih kaznivih dejanj zoper otroke, ki so pribežali iz Ukrajine.....	10
2.2.1.	Ukrepi za zaščito otrok pred kaznivimi dejanji	10
2.2.2.	Podpora otrokom žrtvam kaznivih dejanj.....	11
2.3.	Ureditev skrbništva in zakonitega zastopništva za otroke brez spremstva in ločene otroke, ki so pribežali iz Ukrajine	11
2.3.1.	Prispeli brez spremstva.....	12
2.3.2.	Prispeli brez staršev, vendar z drugimi družinskimi člani, sosedi ali družinskimi prijatelji.....	13
2.3.3.	Prispeli v skupini iz ukrajinskih ustanov ali od rejnikov (z imenovanim zakonitim zastopnikom ali brez njega)	13
2.3.4.	Prispeli v skupini v sklopu zasebnih pobud, kot so nogometni klubi (z imenovanim zakonitim zastopnikom ali brez njega)	14
2.4.	Namestitev otrok brez spremstva in ločenih otrok, ki so pribežali iz Ukrajine	15
2.5.	Otroci, evakuirani iz ukrajinskih ustanov.....	16
2.5.1.	Institucionalne namestitve	16
2.5.2.	Alternativna oskrba.....	16
2.5.3.	Zaščitni ukrepi za otroke, nameščene v institucionalno varstvo	17
2.5.4.	Dostop do lokalnih storitev in podpora	19
2.6.	Otrokom prijazne informacije in načini za zagotavljanje participacije otrok iz Ukrajine 20	20
2.6.1.	Otrokom prijazne informacije.....	20
2.6.2.	Participacija otrok.....	21
3.	Dostop do socialnih pravic.....	22
3.1.	Dostop do zdravstvene oskrbe	22
3.1.1.	Obseg zdravstvene oskrbe otrok, ki so pribežali iz Ukrajine	22
3.1.2.	Izzivi v praktičnem zagotavljanju oskrbe	23
3.1.3.	Duševno zdravje in psihosocialna podpora otrokom, ki so pribežali iz Ukrajine....	24
3.2.	Dostop do izobraževanja	25

3.2.1. Vrste šolanja	25
3.2.2. Podpora pri vključevanju v formalni izobraževalni sistem	26
3.2.3. Podatki o osipnikih in NEET (niso vključeni v izobraževanje, zaposlitev ali usposabljanje).....	28
3.3. Dostop do socialnega varstva – oblike socialne pomoči, namenjene otrokom	28
4. Dodatne pravne in praktične ovire ter izzivi.....	31
4.1. Splošni izzivi.....	31
4.2. Izzivi za otroke z večkratnim tveganjem/prikrajšanostjo	32
5. Veljavne politike	35
5.1. Namenski akcijski načrt in/ali integrirani ukrepi.....	35
5.2. Evropsko jamstvo za otroke	37
5.3. Proračun	37
Priloga 1 – Raziskave in podatki	38
Priloga 2 – Obetavne prakse	40

1. Otroci, ki so pribežali iz Ukrajine

1.1. Podatki o otrocih, ki so pribežali iz Ukrajine

V **Sloveniji** so osebe, ki zaprosijo za začasno zaščito, registrirane kot prosilci za začasno zaščito takrat, ko vložijo prošnjo pri pristojnem organu. V skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb prosilec ob vstopu v Republiko Slovenijo izpolni prošnjo za začasno zaščito pri organu, pristojnem za nadzor meje – policiji, in predloži vse dokumente, s katerimi razpolaga in so lahko pomembni za odločanje o priznanju začasne zaščite. Policija prošnjo in dokazila nemudoma posreduje organu, ki je pristojen za obravnavo prošnje in odločanje v zadevi – upravni enoti, na območju, kjer se prosilec nahaja. V skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb morajo prosilci, ki v državo vstopijo nezakonito, tako kot tudi tisti, ki se že nahajajo na ozemlju Republike Slovenije, brez odlašanja, najkasneje pa v treh dneh izpolniti prošnjo za začasno zaščito in jo skupaj z dokazili predložiti policiji ali upravni enoti na območju, kjer prebivajo (členi 2, 7 in 16).¹ V skladu z nacionalno azilno zakonodajo lahko oseba izrazi namero, da bo vložila prošnjo za mednarodno zaščito (prošnjo za azil) pri kateremkoli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti, ki o tem obvesti policijo. Policija nato ugotovi identiteto take osebe, pot po kateri je prišla v državo ter vse druge okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnji postopek. V ta namen policija izpolni prijavni obrazec in po zaključku tega predhodnega postopka osebo preda ali napoti v nadaljnji postopek v azilni dom.²

Tabela 1 Otroci, ki so pribežali iz Ukrajine

Kategorija otroka	Sistem registracije DA/NE	Število otrok (čim bolj razčlenjeno) (na dan 30. aprila 2023, razen če ni navedeno drugače)
Skupno število otrok		

¹ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

² Slovenija, [Zakon o mednarodni zaščiti](#), 4. marec 2016, in kasnejše spremembe; Slovenija, [Pravilnik o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito](#), 27. oktober 2021, in kasnejše spremembe.

Število otrok, prispelih v spremstvu matere, očeta ali drugega zakonitega skrbnika		
Število otrok, prispelih brez staršev, vendar v spremstvu drugih družinskih članov, sosedov ali družinskih prijateljev		
Število otrok, prispelih brez spremstva		
Število otrok, prispelih v skupini v sklopu organizirane evakuacije iz ukrajinskih institucij ali od rejnikov (z imenovanim zakonitim skrbnikom ali brez njega)		
Število otrok, prispelih v skupini v sklopu zasebnih pobud, kot so nogometni klubi (z imenovanim zakonitim skrbnikom ali brez njega)		

Vir: [Tukaj vpišite svoj vir.](#)

V **Sloveniji** je bilo 30. aprila 2023 po podatkih Ministrstva za notranje zadeve šest ukrajinskih otrok prosilcev za azil (dva dečka in štiri deklice). Nobeden od omenjenih otrok ni bil brez spremstva. Nadalje je bilo v Sloveniji 38 mladoletnih državljanov Ukrajine, ki jim je bila priznana mednarodna (subsidiarna) zaščita (18 dečkov in 20 deklic), od tega šest brez spremstva. Poleg tega je bilo v Sloveniji 38 otrok, ki so zaprosili za začasno zaščito (17 dečkov in 21 deklic), nobeden od teh brez spremstva, in 2,299 otrok, katerim je bila priznana mednarodna zaščita (1,145 dečkov in 1,154 deklic). Podatki o številu otrok brez spremstva, ki so upravičeni do začasne zaščite, niso bili predloženi.³

³ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za notranje zadeve (e-pošta, 7. avgust 2023).

1.2. Kazniva dejanja zoper otroke, ki so pribežali iz Ukrajine, in pogrešani otroci

Tabela 2 – Huda kazniva dejanja zoper otroke, ki so pribežali iz Ukrajine, in pogrešani otroci

Zadeva / tveganje	Število i) prijavljenih in ii) preiskanih primerov
Nasilje, vključno z nasiljem v družini	2 prijavljena, 2 preiskana
Spolna kazniva dejanja	3 prijavljeni, 3 preiskani
Trgovina z ljudmi	/
Pogrešani otroci	/
Drugi zločini nad otroki, ki so pribežali iz Ukrajine	4 prijavljeni, 4 preiskani

Vir: Generalna policijska uprava Republike Slovenije.

V **Sloveniji** je Generalna policijska uprava sporočila, da so v obdobju od marca 2022 do 31. maja 2023 obravnavali vsega skupaj 9 primerov kaznivih dejanj zoper mladoletne ukrajinske osebe. Struktura kaznivih dejanj je naslednja: v dveh primerih je šlo za kaznivo dejanje posilstva (2023), v enem primeru za kaznivo dejanje zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja (2023), v enem primeru za kaznivo dejanje spolnega nasilja (2022), v enem primeru za neupravičeno proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi in postopki v športu ter predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog (2022), v enem primeru za izsiljevanje (2022), v enem primeru za nasilništvo (2022) ter v enem primeru za povzročitev prometne nesreče iz malomarnosti (2022). V enem primeru ni bilo mogoče pridobiti informacij o podrobnostih kaznivega dejanja.⁴

⁴ Informacije je po poizvedbi posredovala Generalna policijska uprava (e-pošta, 5. junij 2023).

2. Zaščita otrok – pravni okvir, politike in obstoječi postopki

2.1. Obveznosti organov za zaščito otrok

2.1.1. Posamezni otroci, vključno z otroki brez spremstva in ločenimi otroki

V **Sloveniji** je temeljni pravni okvir glede pristojnosti in dolžnosti organov v zvezi z razseljenimi osebami, vključno s posameznimi otroki brez spremstva in ločenimi otroki, določen v Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb⁵ in nadalje konkretiziran z Uredbo o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito.⁶ Temeljni organ, ki nadzira postopek obravnave, namestitve in integracije razseljenih oseb, je Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, konkretno v postopkih sprejema in obravnave otrok brez spremstva in ločenih otrok pa temeljna pristojnost pripada centrom za socialno delo. Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov ob vstopu organizira premestitev prosilcev za začasno zaščito v najbližji sprejemni center, kjer se opravijo postopki identifikacije, zbiranja podatkov, pomembnih za priznanje začasne zaščite, in zdravniški pregled (17. člen).⁷ Če otrok prispe brez spremstva, urad o tem obvesti center za socialno delo, ki v skladu z 267. členom Družinskega zakonika⁸ imenuje skrbnika za posebni primer. Otroke brez spremstva Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov običajno nastani v nastanitvenih centrih, ki so primerni za nastanitev otrok. Če se v konkretnem primeru ugotovi, da namestitev v nastanitvenem centru ni primerna, se otroke nastani v krizne centre⁹ - ustanove, ki delujejo pod okriljem centrov za socialno delo in nudijo pomoč in začasno nastanitev otrokom v akutni stiski, zaradi katere je potrebna njihova

⁵ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

⁶ Slovenija, [Uredba o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito](#), 24. marec 2022, in kasnejše spremembe.

⁷ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

⁸ Slovenija, [Družinski zakonik](#), 21. marec 2017, in kasnejše spremembe.

⁹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 14. junij 2023).

odstranitev iz okolja, v katerem živijo. Po podatkih Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov je slednje trenutni *modus* nastanjanja otrok brez spremstva.¹⁰ Vloga centrov za socialno delo je glede na povedano nezanemarljivega obsega.

Tudi v primerih, ko bi bili otroci nastanjeni pri rejniških družinah, je vloga centrov za socialno delo široka in obsežna, saj odločitev sodišča o namestitvi otroka v rejništvo temelji na predlogu in oceni stanja (ali je to v korist otroka), ki ju pripravi teritorialno pristojni center za socialno delo. Enak nadzor velja za primere, ko je otrok nameščen pri osebi, ki skrbi zanj, ko je na begu. V zvezi s tem je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sporočilo, da državni organi pozorno spremljajo razmere in v primeru suma, da za otroka ni ustrezno poskrbljeno, sprejmejo ustrezne ukrepe in izvedejo postopke za zaščito otrokovih pravic in koristi.¹¹ V zvezi z vpletenostjo centrov za socialno delo v nadzor rejništva Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (34.-39. člen) določa, da je teritorialno pristojni center za socialno delo dolžan oblikovati individualno projektno skupino, ki načrtuje in predlaga ustrezno vodenje in strokovno obravnavo otroka ter neposredno spremlja otroka, ki biva v rejniški družini.¹² V ta namen se za vsakega otroka pripravi individualni načrt, ki mora biti prilagojen starosti oziroma stopnji razvoja otroka, njegovim potrebam in mora biti zastavljen tako, da zagotavlja celostno obravnavo otroka. Individualna projektna skupina letno poroča pristojnemu centru za socialno delo. Poleg tega center za socialno delo redno spremlja otroka z obiski na domu, pogovori na centru, obiski v šolah in s sodelovanjem z drugimi institucijami, ki sodelujejo v otrokovem življenju.

2.1.2. Otroci, evakuirani iz ukrajinskih institucij

V **Sloveniji** je Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov sporočil, da otroke, ki so prispeli brez spremstva, nastanjujejo krajevno pristojni centri za socialno delo v kriznih centrih.¹³ V edinem primeru evakuacije otrok iz ukrajinske ustanove (evakuacija Lugaške regionalne sirotišnice št. 2) pa je 20 evakuiranih otrok nastanjenih v posebej za to namenjenem in opremljenem objektu. V Republiko

¹⁰ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

¹¹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 9. junij 2023).

¹² Slovenija, [Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti](#), 27. november 2002, in kasnejše spremembe.

¹³ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

Slovenijo so prispeli z že imenovanim zakonitim zastopnikom (direktorica sirotišnice, katere status so slovenski organi neposredno priznali), spremlja pa jih lastno strokovno spremljevalno osebje (otroci imajo torej neprekinjen dostop do ukrajinskega osebja in oskrbe v svojem maternem jeziku). Kot so sporočili iz Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, ukrajinskemu osebju pomaga osebje, ki ga zagotavlja Dijaški dom Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna. V ta namen sta Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov in omenjeni dijaški dom sklenila poseben sporazum o izvajanju in financiranju.¹⁴ Kot so sporočili iz Dijaškega doma Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna, naloge podpornega osebja obsegajo predvsem skrb za kuhinjo in prehrano, čiščenje, prevoz, računovodstvo, varnostne storitve in splošno vzdrževanje doma.¹⁵ Glede vpletenosti centra za socialno delo je potrebno omeniti, da so sprva delavci centra za socialno delo sprejeli obsežne ukrepe za reorganizacijo in uskladitev svojega dela tako, da bi bili lahko imenovani za skrbnike otrok in opravljali s tem povezane naloge in dolžnosti, vendar so po tem, ko je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti direktorici sirotišnice priznalo status skrbnika, vstopili v nastanitveni objekt šele po prejemu anonimne prijave o domnevnem nasilju nad otroki. V preiskavi, ki je sledila, ni bilo ugotovljeno, da bi otrokom grozila nevarnost oziroma škoda, zaradi katere bi bilo treba sprejeti nadaljnje ukrepe. Kljub temu so delavci centra za socialno delo iz preventivnih razlogov otroke in osebje več mesecev spremljali z nenapovedanimi obiski. Poleg tega je omenjeni center za socialno delo za vse osebje sirotišnice izvedel večdnevne tečaje o ničelni toleranci do nasilja (preventivno poučevanje osebja o nenasilni komunikaciji in kazenski odgovornosti za nasilje nad otroki), po tem pa je osebje sirotišnice sodelovalo s centrom za socialno delo tako v smislu pridobivanja potrebnih informacij o otrocih in njihovih potrebah kot tudi o načinih odzivanja na težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu z otroki.¹⁶

¹⁴ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

¹⁵ Informacije je po poizvedbi posredoval Dijaški dom - Srednja gozdarska, lesarska in zdravstvena šola Postojna (telefonska poizvedba, 5. julij 2023).

¹⁶ Informacije je po poizvedbi posredoval Center za socialno delo Primorsko-Notranjska (e-pošta, 5. julij 2023).

2.2. Zaščitni in drugi ukrepi, ki naslavlajo tveganja nasilnih kaznivih dejanj zoper otroke, ki so pribežali iz Ukrajine

2.2.1. Ukrepi za zaščito otrok pred kaznivimi dejanji

V **Sloveniji** Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da v zvezi s preventivnimi ukrepi za zaščito otrok pred kaznivimi dejanji stalno sodeluje s centri za socialno delo, zdravstvenimi ustanovami in različnimi nevladnimi organizacijami, ki nudijo raznovrstne oblike pomoči; npr.: Društvo Ključ, ki izvaja informativne programe PATS,¹⁷ namenjene informiranju prosilcev za mednarodno in začasno zaščito o pasteh trgovine z ljudmi, spolno motiviranem nasilju ter v okviru obstoječega sistema pomoči tudi informiranju o zagotavljanju možnih oblik pomoči dejanskim in potencialnim žrtvam trgovine z ljudmi ter žrtvam različnih oblik nasilja v Sloveniji; 2) Zavod Emma (psihosocialna pomoč); 3) Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja - PIC (pravna pomoč in zastopanje), UNICEF (delavnice za otroke), Rdeči križ (iskanje pogrešanih oseb in psihosocialna pomoč) in Slovenska filantropija (delavnice za otroke in prostovoljna pomoč).¹⁸ Sodelovanje z omenjenimi nevladnimi organizacijami je bilo potrjeno tudi v poročilu Varuha človekovih pravic o nenapovedanem obisku nastanitvenega centra Logatec z dne 9. novembra 2022, kjer so skupaj z družinami nastanjeni tudi ukrajinski otroci.¹⁹ Generalna policijska uprava je nadalje sporočila, da policisti pri obravnavi otrok in mladoletnikov upoštevajo njihovo starost, telesni in duševni razvoj, občutljivost in vse druge opazne značilnosti. Še posebej obzirno ravnaajo z žrtvami, kot so osebe, ki potrebujejo dodatno pozornost, pomoč in oskrbo, kot so otroci, mladoletniki, starejši, invalidi, nosečnice in žrtve nasilja v družini. Slovenska policija je za preiskovanje in pregon vojnih zločinov, izvršenih v Ukrajini, pripravila vprašalnik (v slovenskem, angleškem in ukrajinskem jeziku) in ga poslala vsem policijskim enotam na območju Republike Slovenije. Vprašalnike lahko izpolnijo državljani Ukrajine, ko zaprosijo za začasno zaščito za razseljene osebe.

¹⁷ Za več informacij si oglejte spletno stran [PATS](#).

¹⁸ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

¹⁹ Informacije je po poizvedbi posredoval Varuh človekovih pravic (e-pošta, 7. junij 2023; poročilo z dne 9. novembra 2022, obisk centra, opravljen 13. septembra 2022).

Kazalniki, ki so bili razviti kot podpora policijskim postopkom pri ugotavljanju ranljivosti potencialnih žrtev trgovine z ljudmi, se smotrno uporabljajo tudi pri otrocih beguncih.²⁰

2.2.2. Podpora otrokom žrtvam kaznivih dejanj

V **Sloveniji** Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da so otroci v Sloveniji obravnavani kot ranljiva skupina oziroma kategorija oseb ne glede na njihov status – najsi bodo osebe s priznano začasno zaščito, osebe z mednarodno zaščito ali prosilci za azil. To pomeni, da je podpora otrokom, ki so žrtve kaznivih dejanj, enakovredno nudena vsem otrokom, ne glede na narodnost, tako slovenskim kot ukrajinskim. Strokovno osebje Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, strokovno osebje centrov za socialno delo, zdravstvene ustanove in različne nevladne organizacije zagotavljajo psihološko, psihosocialno in pravno podporo v vseh oblikah.²¹ V skladu z 11. in 14.a členom Zakona o socialnem varstvu²² podpora žrtvam kaznivih dejanj vključuje strokovno podporo in strokovno svetovanje tistim, ki jim je bila zaradi kaznivega dejanja neposredno povzročena kakršnakoli škoda. Strokovna podpora zajema prepoznavanje stiske upravičenca, seznanjanje in usmerjanje ter se, tako kot strokovno svetovanje, izvaja z namenom omogočiti žrtvi kaznivega dejanja ustrezno psihološko, socialno in finančno izboljšanje položaja, nastalega zaradi storjenega kaznivega dejanja. Na tej točki pa je kljub temu potrebno omeniti, da je v praksi zagotavljanje podpore, zlasti strokovne medicinske obravnave ukrajinskih otrok včasih težavno, saj se kljub neprekinjeni možnosti dostopa do prevajalca lahko pojavijo težave z jezikom in komunikacijo med otrokom, starši ter zdravnikom.²³

2.3. Ureditev skrbništva in zakonitega zastopništva za otroke brez spremstva

²⁰ Informacije je po poizvedbi posredovala Generalna policijska uprava (e-pošta, 5. junij 2023).

²¹ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

²² Slovenija, [Zakon o socialnem varstvu](#), 4. november 1992, in kasnejše spremembe.

²³ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

in ločene otroke, ki so pribežali iz Ukrajine

2.3.1. Prispeli brez spremstva

V **Sloveniji** Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poroča, da se v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb²⁴ vsakemu otroku brez spremstva, tudi ukrajinskemu, ki se nahaja na ozemlju Republike Slovenije in izrazi željo po dodelitvi začasne zaščite, takoj imenuje skrbnika za posebni primer, ki ga zastopa in skrbi za njegove koristi in interese v postopku vložitve prošnje za začasno zaščito. V skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb prosilec ob vstopu v Republiko Slovenijo izpolni prošnjo za začasno zaščito pri organu, pristojnemu za nadzor prehajanja državne meje – policiji, in predloži vse dokumente, s katerimi razpolaga in ki so lahko pomembni za odločanje v postopku začasne zaščite. Policija prošnjo in dokazila nemudoma posreduje v obravnavo pristojnemu organu – upravni enoti na območju, kjer se prosilec nahaja. Prosilci, ki v državo vstopijo nezakonito, kot tudi tisti, ki se že nahajajo v državi, nemudoma, najpozneje pa v treh dneh izpolnijo prošnjo za začasno zaščito in jo skupaj z dokazili predložijo policiji ali upravni enoti na območju, kjer prebivajo.²⁵ Ker je rok za vložitev prošnje za začasno zaščito zelo kratek in ker v treh dneh običajno ni mogoče preveriti ustreznosti druge fizične osebe za skrbnika za posebni primer, se za skrbnika za posebni primer običajno imenuje teritorialno pristojni center za socialno delo. V skladu z 271. členom Družinskega zakonika skrbnik za posebni primer ostane imenovan, dokler je to potrebno za zagotavljanje varstva otrokovih koristi in njegovih pravic.²⁶ Odločbe o imenovanju skrbnika za posebni primer izdajajo centri za socialno delo. Ker skrbništvo za posebne primere ni namenjeno zagotavljanju trajne in celovite zaščite, center za socialno delo po pridobitvi začasne zaščite otroka brez spremstva pri pristojnem sodišču vloži zahtevo za postavitvev otroka pod polno skrbništvo ali v rejništvo ter za imenovanje zakonitega skrbnika ali rejnika, ki nadalje skrbi za uresničevanje otrokovih pravic. V skladu z 272. členom Družinskega zakonika mora sodišče nemudoma (tj. v najkrajšem možnem času) sprejeti vse potrebne ukrepe za zaščito otrokove osebnosti, njegovih pravic in koristi. Za zagotovitev takojšnje zaščite otroka brez spremstva center za socialno delo hkrati vloži pri sodišču zahtevo za izdajo začasne odredbe o postavitvi

²⁴ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

²⁵ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

²⁶ Slovenija, [Družinski zakonik](#), 21. marec 2017, in kasnejše spremembe.

otroka brez spremstva pod skrbništvo, saj je postopek za izdajo začasne odredbe hitrejši. Če je to mogoče in v otrokovo korist, je za skrbnika imenovan sorodnik ali druga oseba iz otrokove socialne mreže, tj. družinski prijatelji ali oseba, s katero je otrok pribežal v Slovenijo, v drugih primerih pa naloge skrbnika opravlja center za socialno delo.²⁷

2.3.2. Prispeli brez staršev, vendar z drugimi družinskimi člani, sosedi ali družinskimi prijatelji

V **Sloveniji** Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poroča, da če je otrok v Republiko Slovenijo vstopil v spremstvu sorodnikov ali znancev in imajo ti overjena pooblastila otrokovih staršev, se ta pooblastila upoštevajo. Ministrstvo za notranje zadeve nadalje poroča, da ta pooblastila preveri in prizna Direktorat za migracije Ministrstva za notranje zadeve, pooblaščenca oseba pa tako nastopa kot otrokov zakoniti zastopnik. Če obstaja dvom o verodostojnosti navedenih izjav, se dokumenti dodatno pregledajo in se lahko predložijo v pregled Nacionalnemu forenzičnemu laboratoriju.²⁸ V primeru suma, da za otroka ni ustrezno poskrbljeno, se ne glede na pooblastila oziroma izjave staršev sprejmejo ustrezni ukrepi za zaščito otrokovih pravic in koristi. Če omenjena pooblastila niso podana, postopek za imenovanje skrbnika za posebni primer sproži krajevno pristojni center za socialno delo, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo pristojen za oceno otrokovega položaja.²⁹

2.3.3. Prispeli v skupini iz ukrajinskih ustanov ali od rejnikov (z imenovanim zakonitim skrbnikom ali brez njega)

V **Sloveniji** je le en primer otrok, ki so prispeli v skupini, evakuirani iz ukrajinske ustanove: otroci iz Lugaške regionalne sirotišnice št. 2 in njihovo spremljevalno osebje s svojimi otroki. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poroča, da otroci iz sirotišnice ne veljajo za otroke brez spremstva in zato v Sloveniji

²⁷ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 9. junij 2023).

²⁸ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za notranje zadeve (telefonska poizvedba, 6. julij 2023).

²⁹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 9. junij 2023).

nimajo novo postavljenega skrbnika za posebne primere, saj so v državi nastanjeni s svojim zakonitim zastopnikom, tj. direktorico sirotišnice, ki je odgovorna za zagotavljanje uresničevanja njihovih pravic.³⁰

2.3.4. Prispeli v skupini v sklopu zasebnih pobud, kot so nogometni klubi (z imenovanim zakonitim skrbnikom ali brez njega)

V **Sloveniji** je v skladu z 41. členom Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb³¹ za imenovanje skrbnika otroku brez spremstva pristojen krajevno pristojni center za socialno delo. Vendar pa mora v primerih, ko otrok vstopi v državo brez imenovanega skrbnika, center za socialno delo imenovati skrbnika za posebni primer, ki je odgovoren za vložitev prošnje za začasno zaščito. V zvezi z vprašanjem, koga naj center za socialno delo imenuje za skrbnika za posebni primer, je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti leta 2022 vsem nacionalnim centrom za socialno delo poslalo okrožnico, v kateri je centre pozvalo, naj se za skrbnika za posebni primer načeloma imenujejo socialni delavci pristojnega centra za socialno delo in ne osebe, ki je otroka spremljala ob vstopu v Slovenijo. Po mnenju ministrstva v času, v katerem mora biti imenovan skrbnik za posebni primer, pogosto ni mogoče oceniti, ali oseba, ki spremlja otroka, varuje svoje ali otrokove interese (ali je podan konflikt interesov). Poleg tega je omenjeno ministrstvo centre za socialno delo pozvalo k previdnosti zaradi možnosti trgovine z ljudmi ali drugih vrst zlorab. Če sodišče za skrbnika imenuje fizično osebo, jo je potrebno telefonsko kontaktirati in pozvati, naj v najkrajšem možnem času osebno prevzame odločbo. Če otrok pride z že imenovanim skrbnikom, se preveri, ali ima oseba, ki nastopa kot otrokov skrbnik, pooblastilo staršev. Če da, se ta pooblastila neposredno priznajo v skladu s Haaško konvencijo iz leta 1996. Če ne, se začne zgoraj navedeni postopek za imenovanje skrbnika za posebni primer.³²

³⁰ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 7. junij 2023).

³¹ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

³² Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 14. junij 2023).

2.4. Namestitev otrok brez spremstva in ločenih otrok, ki so pribežali iz Ukrajine

Tabela 3 – Namestitev otrok brez spremstva in ločenih otrok

Vrsta namestitve	Število otrok	Podrobnosti
Pri odraslih sorodnikih		
V rejniški družini		
Pri osebi, ki je skrbela za otroka med begom		
V sprejemnih centrih za otroke brez spremstva (vse narodnosti)		
V sprejemnih centrih za otroke, ki so pribežali iz Ukrajine		
Druga namestitve		

Vir: [Tukaj vpišite svoj vir.](#)

V **Sloveniji** je bilo 30. aprila 2023 po podatkih Ministrstva za notranje zadeve šest otrok prosilcev za azil (dva dečka in štiri deklice), ki so bili ukrajinski državljani. Nobeden od teh otrok ni bil brez spremstva. Nadalje je bilo v Sloveniji 38 mladoletnih državljanov Ukrajine, ki jim je bila priznana mednarodna (subsidiarna) zaščita (18 dečkov in 20 deklic), od katerih jih je bilo šest brez spremstva. Poleg tega je bilo v Sloveniji 38 otrok, ki so zaprosili za začasno zaščito (17 dečkov in 21 deklic), nobeden od njih brez spremstva. Prav tako je bilo 2,299 otrok, ki jim je bila priznana začasna zaščita (1,145 dečkov in 1,154 deklic). Podatki o številu otrok brez spremstva med upravičenci do začasne zaščite niso bili predloženi.³³ Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da so otroci brez spremstva nameščeni v kriznih centrih, ki jih vodijo lokalni centri za socialno delo.³⁴ V Sloveniji je 11 kriznih centrov za otroke

³³ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za notranje zadeve (e-pošta, 7. avgust 2023).

³⁴ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 13. april 2023, odgovor z dne 12. aprila 2023).

in mladostnike, v devetih so nastanjeni otroci, stari od šest do 18 let, v dveh kriznih centrih pa otroci stari do šest let.³⁵

2.5. Otroci, evakuirani iz ukrajinskih ustanov

2.5.1. Institucionalne namestitve

V **Sloveniji** je vlada sprejela sklep o podaljšanju projekta nastanitve otrok iz Lugaške regionalne sirotišnice št. 2 iz Ukrajine in njihovega osebja z lastnimi otroki v Dijaškem domu Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna ter v nastanitvenem objektu v Slavini za obdobje od 5. marca 2023 do 4. marca 2024.³⁶ Vrednost projekta je ocenjena na 1,155,242 EUR, sredstva pa so namenjena kritju stroškov oskrbnine, obratovalnih stroškov, stroškov dodatnega kadra, ki niso zajeti v oskrbnini, obnovi kuhinje in materialnim stroškom. To sta edini nastanitveni enoti, ki gostita institucionalno evakuirane ukrajinske otroke. V skladu s sklepom je 20 ukrajinskih sirot še naprej nameščenih v posebej prilagojenem objektu v vasi Slavina, spremljevalno osebje in njihovi otroci (predvidoma 16 oseb) pa so nameščeni v Dijaškem domu Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna.³⁷ Dijaški dom je od objekta v Slavini oddaljen približno 8,5 km. Vsako noč so v Slavini običajno prisotni trije (nikoli manj kot dva) ukrajinski skrbniki.³⁸ Ker je to edini primer evakuacije otrok iz ukrajinske ustanove (tj. sirotišnice), so vsi otroci nastanjeni v istem objektu, vlada pa namerava otroke v Slavini obdržati vsaj do marca 2024.

2.5.2. Alternativna oskrba

V **Sloveniji** Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da s strani državnih organov ni bila podana pobuda za morebitno namestitev

³⁵ Za več informacij si oglejte spletno stran Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije, ki se nanaša na [krizne centre](#).

³⁶ Slovenija, Vlada Republike Slovenije, [Sklep št. 21400-3/2023/3](#), 23. februar 2023.

³⁷ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

³⁸ Informacije je po poizvedbi posredoval Dijaški dom - Srednja gozdarska, lesarska in zdravstvena šola Postojna (telefonska poizvedba, 5. julij 2023).

ukrajinskih otrok, vključno s sirotami, nameščenimi v Slavini, v rejniške družine, stanovanjske skupnosti ali druge oblike institucionalnega varstva.³⁹ Vendar pa lahko, kot je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poudarilo v okrožnici centrom za socialno delo dne 10. marca 2022 naslovljeno, v skladu z 234. in 235. členom Družinskega zakonika⁴⁰ sodišče na predlog pristojnega centra za socialno delo otroka namesti v rejništvo; bodisi k registriranemu rejniku bodisi, upoštevajoč 14. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti,⁴¹ k otrokovemu sorodniku ali drugi osebi, če ti osebi izpolnjujeta pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti, kot so določeni v omenjenem zakonu, in soglašata s takim izvajanjem rejništva ter je otroku zaradi njegovih potreb le s tako obliko rejništva mogoče zagotoviti varstvo in vzgojo v njegovo največjo korist. Pri odločitvi o namestitvi otroka v rejništvo k tej osebi sodišče upošteva oceno centra rejnika o primernosti te osebe za izvajanje rejniške dejavnosti in oceno centra otroka, ali je taka oblika rejništva v otrokovo korist.⁴²

2.5.3. Zaščitni ukrepi za otroke, nameščene v institucionalno varstvo

V **Sloveniji** Urad vlade za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da so otroci kot ranljiva skupina obravnavani enakopravno, ne glede na njihov status in neodvisno od tega, ali gre za osebe z začasno zaščito, osebe z mednarodno zaščito ali prosilci za azil⁴³ - državni organi ravnaajo torej vselej ravnaajo v skladu z nacionalno zakonodajo, ki ureja obravnavo in varovanje pravic otrok v institucionalnem varstvu. To je potrdil tudi Center za socialno delo Ljubljana - Šiška.⁴⁴ Zakon o preprečevanju nasilja v družini in Družinski zakonik določata obveznost vsakogar, ki zve za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da se izvaja nasilje (npr. je žrtev nasilja ali živi v neprimernih razmerah), da v primeru kakršnega koli suma nasilja obvesti bodisi center za socialno

³⁹ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

⁴⁰ Slovenija, [Družinski zakonik](#), 21. marec 2017, in kasnejše spremembe.

⁴¹ Slovenija, [Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti](#), 27. november 2002, in kasnejše spremembe.

⁴² Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Izvajanje postopkov v primerih mladoletnih oseb brez spremstva Iz Ukrajine po 24. 2. 2022, okrožnica št. 0075-1/2022/14, 10. marec 2022.

⁴³ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

⁴⁴ Informacije je po poizvedbi posredoval Center za socialno delo Ljubljana - Šiška (telefonska poizvedba, 7. julij 2023).

delo, policijo, sodišče ali državno tožilstvo (6. člen Zakona o preprečevanju nasilja v družini in 180. člen Družinskega zakonika).⁴⁵ To velja zlasti za šole, vrtce, zdravstvene ustanove in druge ustanove institucionalnega varstva, ki so po zakonu dolžne prijaviti nasilje nad otrokom. Postopke v primerih ogroženosti otroka vodi strokovni delavec centra za socialno delo, ki skliče multidisciplinarni tim, kjer se oceni ogroženost otroka, in glede na stopnjo ogroženosti sprejme ustrezne ukrepe. V skladu s Pravilnikom o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini⁴⁶ je multidisciplinarni tim sestavljen iz skupine strokovnjakov in ustanovljen z namenom zagotavljanja celovite pomoči in zaščite posamezni žrtvi. Oblikuje se, če strokovni delavec centra za socialno delo, ki je nosilec primera, presodi, da je za sprejem ocene o potrebnosti izdelave načrta pomoči žrtvi ali za njegovo oblikovanje in izvajanje potrebno sodelovanje drugih organov. Center za socialno delo te organe pozove k sodelovanju v timu (prvi odstavek 8. člena). Center za socialno delo torej vodi postopek in usklajuje sodelovanje drugih deležnikov (npr. šolo, nevladne organizacije). V primeru nasilja svoje postopke vodi tudi policija.

V zvezi s stanjem v praksi je potrebno omeniti primer domnevnega nasilja v nastanitvenem objektu za sirote iz Lugaške regionalne sirotišnice št. 2 v Slavini, v katerem je center za socialno delo po prejemu anonimne prijave o nasilju nad ukrajinskimi otroki v sprožil obsežno preiskavo, ki pa ni pokazala nevarnosti oziroma škode za otroke, na podlagi katere bi bilo potrebno nadaljnje ukrepanje. Kljub temu je center iz preventivnih razlogov več naslednjih mesecev izvajal nenapovedane obiske nastanitvenega objekta ter za vse zaposlene v nastanitvenem objektu izvedel večdnevne tečaje o ničelni toleranci do nasilja (preventivno informiranje zaposlenih o nenasilni komunikaciji in kazenski odgovornosti za nasilje nad otroki). Po poročanju centra osebje nastanitvenega objekta v Slavini še naprej sodeluje s centrom za socialno delo tako v smislu pridobivanja potrebnih informacij o otrocih in njihovih potrebah kot tudi o načinih odzivanja na težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu z otroki.⁴⁷

⁴⁵ Slovenija, [Zakon o preprečevanju nasilja v družini](#), 1. februar 2008, in kasnejše spremembe; Slovenija, [Družinski zakonik](#), 21. marec 2017, in kasnejše spremembe.

⁴⁶ Slovenija, [Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini](#), 14. april 2009, in kasnejše spremembe.

⁴⁷ Informacije je po poizvedbi posredoval Center za socialno delo Primorsko-Notranjska (e-pošta, 5. julij 2023).

2.5.4. Dostop do lokalnih storitev in podpora

V **Sloveniji** Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da je v okviru Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP: Osnovna podpora pri integraciji za razseljene osebe iz Ukrajine z začasno zaščito v Sloveniji sklenil pogodbo o izvajanju osnovne integracijske podpore za razseljene osebe iz Ukrajine z začasno zaščito v Republiki Sloveniji - projekt AMBIENT,⁴⁸ v okviru katerega se nudi psihosocialna podpora (individualna in skupinska, vključno z morebitno psihološko podporo). Zagotavlja se na vseh lokacijah v pristojnosti urada, kjer so nastanjene osebe z začasno zaščito. Dejavnosti so namenjene različnim ciljnim skupinam, med katerimi so tudi otroci in mladostniki. Po potrebi se izvajalec s soglasjem staršev ali skrbnikov poveže z drugimi ustreznimi službami, npr. svetovalnimi službami v šoli, vrtcu itd. Ena od dejavnosti je tudi pogovor v slovenskem jeziku, ki otrokom pomaga pri vključevanju v lokalno skupnost. Poleg tega je urad na primer sklenil tudi dogovor s Centrom za socialno delo Primorsko-Notranjska o izvajanju programa Rokavička - pomoč družinam iz Ukrajine. Program je pripravil Center za socialno delo Primorsko-Notranjska in odraža konkretne potrebe po podpori in pomoči na terenu, saj je v tej regiji nastanjenih veliko ukrajinskih družin.⁴⁹ Projekt je osredotočen na družine iz Ukrajine, ki imajo status začasne zaščite in so nastanjene v nastanitvenem centru Postojna. Družinam in posameznikom zagotavlja pomoč in podporo pri vključevanju v lokalno okolje in vključuje pomoč pri učenju slovenskega jezika, ustvarjalne delavnice in igre, individualno delo po napotitvi centra za socialno delo in strokovnih delavcev nastanitvenega centra ter pomoč in podporo nastanjenim otrokom pri informiranju, izpolnjevanju različnih vlog/obrazcev, usmerjanju in svetovanju.⁵⁰

Iz odgovora na poizvedbo, ki jo je Varuh človekovih pravic novembra 2022 naslovil na Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, izhaja, da slednje redno, dobro in obsežno sodeluje z Uradom Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov - tako v postopkih vpisa v osnovno šolo kot pri iskanju mest za otroke v vrtcih. Za vse šoloobvezne otroke, ki so nastanjeni v nastanitvenih centrih po državi, se Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje o vpisu dogovori z ravnateljki okoliških šol.⁵¹ Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje nadalje poroča, da je Zavod Republike Slovenije za šolstvo leta 2022 sprejel Smernice za vključevanje otrok in mladostnikov z začasno zaščito v

⁴⁸ Za več informacij si oglejte spletno stran [Projekt Ambient](#).

⁴⁹ Informacije je po poizvedbi posredoval Center za socialno delo Primorsko-Notranjska (e-pošta, 5. julij 2023).

⁵⁰ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

⁵¹ Informacije je po poizvedbi posredoval Varuh človekovih pravic (e-pošta, 7. junij 2023).

vzgojno-izobraževalne zavode.⁵² V zvezi z dostopom do šole nastanitveni centri (npr. Nastanitveni center Logatec) organizirajo šolske avtobuse za prevoz otrok v šolo; v skladu z 20. členom Uredbe o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito imajo otroci pravico do brezplačnega prevoza v šolo.⁵³ Kar zadeva vključevanje in socializacijo otrok ter njihovo znanje slovenskega jezika, se starše spodbuja, da otroke vključijo v šolsko in predšolsko izobraževanje v slovenskem jeziku.⁵⁴ Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje poroča, da imajo učenci z začasno zaščito dodaten pouk slovenščine. Poudarek je na jezikovnem opolnomočenju, priporoča pa se strnjen pristop k začetnemu pouku slovenščine v prvem šolskem letu. Učencem so v preostanku šolskega leta na voljo različne oblike pomoči (dopolnilni pouk, individualna in skupinska pomoč, prilagoditve učnih metod in oblik dela).⁵⁵

2.6. Otrokom prijazne informacije in načini za zagotavljanje participacije otrok iz Ukrajine

2.6.1. Otrokom prijazne informacije

V **Sloveniji** Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov poroča, da v nastanitvenih centrih potekajo različne dejavnosti, namenjene zagotavljanju podpore in informacij Ukrajincem, vključno z otroki: z vidika pravic, varnostnih tveganj, pritožbenih mehanizmov in storitev je treba izpostaviti informativni program PATS,⁵⁶ ki ga izvaja Društvo Ključ in je namenjen informiranju prosilcev za mednarodno in začasno zaščito o pasteh trgovine z ljudmi, nasilja na podlagi spola in nasilja, povezanega s spolom, ter zagotavljanju možnih oblik pomoči v okviru obstoječega sistema pomoči potencialnim in dejanskim žrtvam trgovine z ljudmi ter žrtvam različnih

⁵² Zavod Republike Slovenije za šolstvo (2022), [Smernice za vključevanje otrok in mladostnikov z začasno zaščito v vzgojno-izobraževalne zavode](#). Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

⁵³ Slovenija, [Uredba o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito](#), 24. marec 2022, in kasnejše spremembe.

⁵⁴ Informacije je po poizvedbi posredoval Varuh človekovih pravic (e-pošta, 7. junij 2023).

⁵⁵ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

⁵⁶ Za več informacij si oglejte spletno stran [projekta PATS](#).

oblik nasilja v Sloveniji.⁵⁷ Zveza prijateljev mladine Slovenije poroča, da jim je Ministrstvo za zunanje zadeve zagotovilo nekaj učnih kompletov v ukrajinskem jeziku o otrokovih pravicah, ki so jih razdelili po podružnicah svojega društva, tako da je gradivo doseglo ukrajinske otroke v vsakem lokalnem okolju.⁵⁸ Zveza prijateljev mladine Slovenije je potrdila, da so bile informacije posredovane v otrokom prijazni obliki, na otrokom prijazen način in v njim prijaznem jeziku.⁵⁹

2.6.2. Participacija otrok

V **Sloveniji** Zveza prijateljev mladine Slovenije - organizacija, ki v veliki meri izvaja ključne programe in dejavnosti za participacijo otrok (npr. Otroški parlamenti) - poroča, da po njihovi najboljši vednosti s strani države ni bilo posebnih pobud ali prizadevanj za sprejetje kakršne koli strategije, katere cilj bi bil olajšati vključevanje ukrajinskih otrok v šolske svete, parlamente ali forume. Vendar pa si lahko za to prizadevajo posamezne šole, ki jih obiskujejo ukrajinski otroci.⁶⁰

⁵⁷ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023).

⁵⁸ Informacije je po poizvedbi posredovala Zveza prijateljev mladine Slovenije (e-pošta, 20. junij 2023).

⁵⁹ Informacije je po poizvedbi posredovala Zveza prijateljev mladine Slovenije (e-pošta, 20. junij 2023).

⁶⁰ Informacije je po poizvedbi posredovala Zveza prijateljev mladine Slovenije (telefonska poizvedba, 19. junij 2023; e-pošta, 20. junij 2023).

3. Dostop do socialnih pravic

3.1. Dostop do zdravstvene oskrbe

3.1.1. Obseg zdravstvene oskrbe otrok, ki so pribežali iz Ukrajine

Tabela 4 – Obseg zdravstvene oskrbe otrok

Obseg zdravstvene oskrbe otrok	DA /NE	Viri / podrobnosti
Samo nujna oskrba/osnovno zdravljenje bolezni (člen 13.2 Direktive o začasni zaščiti)	DA	<i>Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb,</i> ⁶¹ <i>Zakon o mednarodni zaščiti</i> ⁶²
Popoln zdravniški pregled / zdravstveni pregled	DA	Kot zgoraj.
Pregled duševnega zdravja (PTSM, depresija, anksioznost)	DA	Kot zgoraj.
Cepjenja za otroke	DA	Kot zgoraj.
Duševno zdravje / psihosocialna podpora	DA	Kot zgoraj.
Invalidni otroci in otroci s kroničnimi boleznimi imajo dostop do potrebne zdravstvene oskrbe	DA	Kot zgoraj.

Vir: Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov.⁶³

V **Sloveniji** imajo otroci prosilci za azil in otroci s priznano mednarodno zaščito enak dostop do zdravstvenih storitev kot slovenski otroci.⁶⁴ Osebe, ki jim je bila priznana začasna zaščita, so upravičene do nujne zdravstvene oskrbe, razen če zdravstvena komisija ne odloči drugače.⁶⁵ Po odločitvi te komisije se lahko otroku z začasno zaščito

⁶¹ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

⁶² Slovenija, [Zakon o mednarodni zaščiti](#), 4. marec 2016, in kasnejše spremembe.

⁶³ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij. 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

⁶⁴ Slovenija, [Zakon o mednarodni zaščiti](#), 4. marec 2016, in kasnejše spremembe.

⁶⁵ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

zagotovi enak dostop do zdravstvenih storitev kot slovenskim otrokom.⁶⁶ V praksi je zdravstvena komisija vsem otrokom z začasno zaščito, kot skupini priznala to raven dostopa do zdravstvenega varstva in storitev.⁶⁷

3.1.2. Izzivi v praktičnem zagotavljanju oskrbe

V **Sloveniji** Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, ki financira zdravstvene storitve za osebe z začasno zaščito, poroča o naslednjih praktičnih izzivih in ovirah: zaradi jezikovnih ovir se lahko pojavi težava pri sporazumevanju med otrokom in staršem ter zdravnikom pri zdravstveni in specialistični obravnavi otrok; za razliko od otrok z mednarodno zaščito, otroci, ki jim je priznana začasna zaščita, nimajo izbranega osebnega pediatra.⁶⁸ Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC poroča o podobnih težavah. Po podatkih te nevladne organizacije otroci z začasno zaščito do 18. ali do 26. leta starosti, če študirajo, imajo formalno enake pravice kot slovenski otroci pri dostopu do zdravstvenega varstva. Ker pa formalno niso vključeni v nacionalno zdravstveno zavarovanje, nimajo dodeljenega niti enega pediatra, ki bi se ukvarjal z njimi. Posledica tega je, da otroci nenehno menjavajo zdravnike. Precejšnjo oviro pri dostopu do zdravstvenih storitev pa predstavlja tudi jezikovna ovira, saj v zdravstvenih ustanovah ni ukrajinsko govorečega osebja. Medtem ko je na primer Rdeči križ v nekaterih primerih zagotovil tolmače, problem jezikovnih ovir v zdravstvu ni sistemsko odpravljen. Poleg tega nekateri zdravstveni delavci in zdravstvene ustanove nimajo informacij, da imajo ukrajinski otroci z začasno zaščito enake pravice do zdravstvenih storitev kot slovenski otroci. Osebe s kroničnimi boleznimi morajo predložiti ukrajinsko dokumentacijo v slovenskem jeziku. Te osebe nosijo vse stroške prevajanja dokumentov, saj za to ni zagotovljene nobene finančne podpore.⁶⁹ Tudi Slovenska filantropija poroča o pomanjkanju znanja in ozaveščenosti zdravstvenih delavcev in celo nekaterih staršev o tem, da ukrajinski otroci z začasno zaščito uživajo enake pravice kot slovenski otroci glede dostopa do zdravstvenih storitev. Primeri vključujejo zobozdravnike, ki se tega dejstva ne zavedajo in izdajo račune. Ukrajinci pa se morda zato izogibajo obisku zobozdravnika in obiščejo le nujno zobozdravstveno oskrbo.

⁶⁶ Slovenija, [Uredba o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito](#), 24. marec 2022, in kasnejše spremembe.

⁶⁷ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 7. julij 2023).

⁶⁸ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

⁶⁹ Informacije je po poizvedbi posredoval Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023).

Ponekod po državi so izdali določene kartice, ki pa so bile kasneje preklicane zaradi nezadostne pravne podlage. Ta organizacija poroča tudi o pomanjkanju tolmačev in mediatorjev v zdravstvenih organizacijah.⁷⁰

3.1.3. Duševno zdravje in psihosocialna podpora otrokom, ki so pribežali iz Ukrajine

V **Sloveniji** je Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov sklenil pogodbo s projektom AMBIENT, ki je civilna iniciativa za izvedbo projekta osnovne integracijske podpore za razseljene osebe iz Ukrajine z začasno zaščito v Republiki Sloveniji. Projekt se izvaja v nastanitvenih objektih, ki so v pristojnosti omenjenega vladnega urada. Izvajalec izvaja psihosocialno pomoč, tako skupinsko kot individualno, vključno z morebitno psihološko pomočjo. Aktivnosti so namenjene različnim ciljnim skupinam, ena izmed njih so otroci in mladina. Po potrebi se izvajalec na podlagi soglasja staršev ali skrbnikov obrne na druge pristojne službe (npr. svetovalno službo v šoli in vrtcu). Ena izmed dejavnosti je konverzacija v slovenskem jeziku. Po razpoložljivih podatkih Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov je bilo v obdobju od 21. marca do 5. julija v neposredni individualni psihosocialni pomoči vključenih 24 otrok v obsegu 199 ur. Nadaljnjih sedem otrok je prejelo 33 ur posredne individualne pomoči (npr. pomoč pri iskanju učne pomoči, pomoč pri vpisu v izobraževanje in izboru fakultet in srednjih šol), medtem ko je 133 otrok sodelovalo v skupinskih dejavnosti (npr. delavnice, izleti in igre) v obsegu 104,5 ura od 20. aprila do 2. julija 2023.⁷¹ Pri delu z ukrajinskimi družinami sodelujejo tudi druge nevladne organizacije, vključno z npr. organizacijami, ki posredujejo informacije o trgovini z ljudmi in razpoložljivi podpori žrtvam, izvajajo delavnice za otroke ipd.⁷² Iz Pravnega centra za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC poročajo, da je psihosocialna podpora na voljo v nastanitvenih objektih, ki jih upravlja Urad vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov ter da te ustanove obiskujejo tudi psihiatri, vprašljivo pa ostaja, ali je tovrstna podpora na voljo tudi Ukrajincem v zasebnih nastanitvah.⁷³ Iz Slovenske filantropije poročajo, da je dostop do psihološke pomoči pogosto precejšnja težava, najbolj opazna pa je dostop do psihološke podpore za najstnike. Ta populacija je v ranljivem obdobju življenja zapustila domače okolje in

⁷⁰ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

⁷¹ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 7. julij 2023).

⁷² Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

⁷³ Informacije je po poizvedbi posredoval Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023).

vrstnike. Po mnenju te nevladne organizacije je za te otroke potrebna sistematična podpora, vključno s pomočjo specialistov, psihologov, psihiatrov in psihoterapevtov. Pomanjkanje tolmačev je tudi lahko ovira. Dogodek je na primer vključeval očeta, ki je deloval kot tolmač v pogovoru med psihologom in njegovim otrokom, ki se je samopoškodoval. V takem primeru otrok težko spregovori o svojih skrbah. Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov resda podpira projekt psihosocialne podpore, vendar je to predvsem kratkoročen projekt, medtem ko je potrebna stalna podpora tako otrokom kot staršem. Tudi slednji potrebujejo podporo, da lahko pomagajo svojim otrokom, poroča NVO.⁷⁴

3.2. Dostop do izobraževanja

3.2.1. Vrste šolanja

V **Sloveniji** imajo otroci, ki so pribežali pred vojno v Ukrajini, dostop do izobraževanja pod enakimi pogoji kot slovenski otroci.⁷⁵ Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje poroča, da večina ukrajinskih otrok, vključenih v izobraževanje v Sloveniji, obiskuje osnovno šolo (glej spodnjo tabelo). Učenci, vključeni v osnovnošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji, so po zakonu dolžni obiskovati pouk vseh predmetov po obveznem programu osnovne šole.⁷⁶ Tisti učenci, ki se odločijo za vzporedno izobraževanje po ukrajinskem modelu, so vključeni v spletno izobraževanje po zaključku dnevniških obveznosti v slovenskih šolah. Kot pravijo na ministrstvu, šole in starši učencev poročajo, da je usklajevanje obiskovanja slovenske osnovne šole in ukrajinskega izobraževanja na daljavo za otroke zahtevno. Ker pa se večina ukrajinskih družin po koncu ruske invazije namerava vrniti v Ukrajino, je za otroke, kljub vključitvi v izobraževanje v Sloveniji, ključno, da imajo možnost izobraževanja v maternem jeziku, sporočajo z ministrstva. Ni poročil o fizičnih vzgojnih nastanitvah, ki bi jih vodilo ukrajinsko osebje, čeprav obstajajo primeri dodatnega pouka ukrajinskega jezika in

⁷⁴ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

⁷⁵ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe; Slovenija, [Zakon o mednarodni zaščiti](#), 4. marec 2016, in kasnejše spremembe.

⁷⁶ Slovenija, [Zakon o osnovni šoli](#), 14. februar 1996, in kasnejše spremembe.

kulture, ki ga izvajajo prostovoljni ukrajinski učitelji v slovenskih šolah. Tak je primer ene od osnovnih šol v Ljubljani.⁷⁷

Tabela 5 – Vpis in obiskovanje pouka otrok, ki so pribežali iz Ukrajine

Vrste šolanja		Število vpisanih otrok	Število obiskujočih otrok	Vir
Nacionalni formalni izobraževalni sistem	Otroci v vrtcu	244	Ni podatka.	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (stanje na dan 8. 5. 2023).
	Otroci v osnovnošolskem izobraževanju	930	Ni podatka.	Kot zgoraj.
	Otroci v srednješolskem izobraževanju	97	Ni podatka.	Kot zgoraj.
Fizično obiskovanje ukrajinsko vodene šole / izobraževalnega okolja		Ni poročil o ukrajinsko vodenih izobraževanjih	/	/
Spletno obiskovanje ukrajinsko vodene šole / izobraževalnega okolja		Ni podatka.	Ni podatka.	Ni podatka.

Vir: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.⁷⁸

3.2.2. Podpora pri vključevanju v formalni izobraževalni sistem

V **Sloveniji** Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje poroča, da potekajo različne podporne aktivnosti za ukrajinske otroke. Med drugim prejemajo učbenike iz šolskih

⁷⁷ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

⁷⁸ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

učbeniških skladov. Upravičeni so tudi do dodatnih ur slovenščine.⁷⁹ Te dodatne ure so brezplačne. Odvisno od števila takih učencev na šoli, katerih materni jezik ni slovenščina, v prvem letniku osnovne šole prejmejo od 120 (do štirje učenci) do 180 (devet do 17 učencev) dodatnih ur slovenščine, če se vključijo v osnovno šolo v prvem ocenjevalnem obdobju šolskega leta. Če se vpišejo v drugo ocenjevalno obdobje, prejmejo dodatnih 35 ur slovenščine in so lahko na podlagi omenjenih kriterijev upravičeni do dodatnih ur pouka slovenščine v naslednjem šolskem letu.⁸⁰ Poudarek je na jezikovnem opolnomočenju, zato je zgoščen načinu izvajanja začetnega pouka slovenščine v prvem letu šolanja priporočen. V preostalem času šolskega leta so učencem na voljo različne oblike pomoči, kot so dopolnilni pouk, individualna in skupinska pomoč, prilagoditve učnih metod in oblik dela. Poleg tega se lahko prilagodi ocenjevanje učencev in njihovo napredovanje v naslednji razred. Na splošno lahko učenčevo znanje ocenjujemo glede na napredek pri doseganju ciljev ali standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih. Učenci priseljenci iz drugih držav pa so lahko ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vpisani v osnovno šolo v Sloveniji, neocenjeni pri posameznih predmetih in kljub temu napredujejo v naslednji razred osnovne šole. Učenci z začasno zaščito so upravičeni do brezplačne prehrane in prevoza. Za dijake srednjih šol šola ob vpisu organizira intenzivni tečaj slovenskega jezika, ki je obvezen in brezplačen. Od marca dalje poteka tudi dodatni pouk slovenščine (do 70 ur). Dijaki z začasno zaščito so upravičeni do brezplačne malice.⁸¹

⁷⁹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

⁸⁰ Slovenija, [Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole](#), 28. maj 2007, in kasnejše spremembe.

⁸¹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023). Za več informacij si oglejte vladno spletno stran o [izobraževanju ukrajinskih otrok v Sloveniji](#).

3.2.3. Podatki o osipnikih in NEET (niso vključeni v izobraževanje, zaposlitev ali usposabljanje)

V **Sloveniji** Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje poroča, da ni podatkov o osipu otrok, ki so pribežali iz Ukrajine.⁸² Prav tako ni na voljo podatkov o otrocih in mladostnikih, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni ali se ne usposablajo.⁸³

3.3. Dostop do socialnega varstva – oblike socialne pomoči, namenjene otrokom

V **Sloveniji** imajo osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, enake pravice pri dostopu do socialne pomoči kot slovenski državljani.⁸⁴

V **Sloveniji** Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb določa pravico oseb z začasno zaščito do denarne pomoči, če bivajo izven nastanitvenega centra in nimajo lastnih finančnih sredstev. Določen je glede na minimalni dohodek (v času pisanja je 465,34 €): prva polnoletna oseba oziroma upravičenec je upravičen do polnega zneska minimalnega dohodka; vsak dodatni odrasel družinski član prejme 70 % tega zneska, otrok 30 %, otrok brez spremstva pa tudi polni znesek minimalnega dohodka. Otrok, ki ostane v državi samo z enim staršem, prejme denarno pomoč, povečano za 30 %. Osebe, ki bivajo v nastanitvenih centrih in nimajo lastnih finančnih sredstev, so upravičene do žepnine, in sicer mesečno v višini 30 % minimalnega dohodka. Upravičenci do denarne pomoči, ki biva v nastanitvenih centrih, ki se delno ali v celoti zapirajo ali se kako drugače odločijo za zasebno nastanitev so upravičeni do denarne pomoči za zasebno nastanitev.⁸⁵ Po Uredbi o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito se dodeljena pomoč izračuna glede na število družinskih članov:

⁸² Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

⁸³ Informacije so po poizvedbi posredovali Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 15. junij 2023), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta, 7. julij 2023) in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (e-pošta, 20. junij 2023).

⁸⁴ Slovenija, [Zakon o mednarodni zaščiti](#), 4. marec 2016, in kasnejše spremembe.

⁸⁵ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe.

enočlanska družina prejme 100 % minimalnega dohodka, do 250 % minimalnega dohodka pa prejmejo družine s sedmimi ali več člani.⁸⁶

V **Sloveniji** so lahko osebe z začasno zaščito, pod pogoji, določenimi v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, upravičene do otroškega dodatka in znižanega plačila vrtca.⁸⁷ Če je oseba upravičena do denarne pomoči oziroma žepnine po Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb na podlagi Uredbe o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito, je oproščena plačila vrtca.⁸⁸ Po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, so upravičeni tudi do starševskega dodatka (tj. denarna pomoč staršem, ki ne izpolnjujejo pogojev za starševsko nadomestilo po sistemu zavarovanja, določenem v omenjenem zakonu), pomoči ob rojstvu otroka (tj. enkratna denarna pomoč, namenjena nakup otrokovih potrebščin), dodatku za veliko družino (tj. letni prejemek, namenjen družini, ki ima vsaj en dan v koledarskem letu tri ali več otrok, starih do 18 let, ali otroke, starejše od 18 let, ki so osnovnošolci, srednješolci, vajenci ali študenti, do dopolnjenega 26. leta starosti) in delnemu plačilu za izgubljeni dohodek (tj. osebni prejemek, ki se prizna enemu od staršev ali drugi osebi, ko zapusti trg dela ali začne delati s krajšim delovnim časom zaradi nege otroka s hudo motnjo v duševnem ali telesnem razvoju ali z določeno boleznijo s seznama težjih bolezni, ali zaradi varstva dveh ali več otrok z zmerno ali težjo motnjo v duševnem ali telesnem razvoju).⁸⁹

V **Sloveniji** je vsakdo, ki je v socialni stiski ali težavah, ne glede na narodnost, po Zakonu o socialnem varstvu upravičen do naslednjih socialnovarstvenih storitev: prve socialne pomoči in osebne asistencije. Prva vključuje pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialnih stisk in problemov ter presojo možnih rešitev. Vključuje tudi obveščanje upravičenca o vseh možnih oblikah socialno varstvenih storitev in prejemkov, katere lahko uveljavlja ter o obveznostih, povezanih z oblikami storitev in prejemkov, ter obveščanje upravičenca o mreži in programih izvajalcev socialno varstvenih storitev in ugodnosti. Druga pa vključuje svetovanje, osebno organizacijo in

⁸⁶ Slovenija, [Uredba o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito](#), 24. marec 2022, in kasnejše spremembe.

⁸⁷ Slovenija, [Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev](#), 15. julij 2010, in kasnejše spremembe.

⁸⁸ Slovenija, [Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb](#), 22. junij 2005, in kasnejše spremembe; Slovenija, [Uredba o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito](#), 24. marec 2022, in kasnejše spremembe.

⁸⁹ Slovenija, [Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih](#), 3. april 2014, in kasnejše spremembe.

usmerjanje, ki posamezniku omogoča razvoj, dopolnjevanje, ohranjanje in izboljšanje socialnih sposobnosti.⁹⁰

V **Sloveniji** so iz Zveze prijateljev mladine Slovenije sporočili, da so v zvezi z aktivnim prizadevanjem za olajšanje sodelovanja ukrajinskih otrok v Sloveniji v zadnjem letu in pol vključili ukrajinske otroke v različne dejavnosti. Gre za poletne počitnice, poletne delavnice, humanitarno pomoč družinam, šolske potrebščine (program Polna šolska torba) in praznično obdarovanje ob koncu leta v objektu v Slavini pri Postojni, ki je bil prilagojen za sprejem otrok iz regionalne sirotišnice št. 2 iz Luganska. Vse to je bilo zagotovljeno s sredstvi donatorjev, otroci pa so v aktivnostih sodelovali brezplačno.⁹¹

⁹⁰ Slovenija, [Zakon o socialnem varstvu](#), 4. november 1992, in kasnejše spremembe.

⁹¹ Informacije je po poizvedbi posredovala Zveza prijateljev mladine Slovenije (e-pošta, 20. junij 2023).

4. Dodatne pravne in praktične ovire ter izzivi

4.1. Splošni izzivi

V **Sloveniji** Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC opozarja na razlike med slovenskim in ukrajinskim šolskim sistemom, ki vodijo do določenih neskladij pri vpisu določenih otrok v posamezne razrede. Po nekaterih navedbah naj bi nekateri otroci zaradi tega ponavljali razrede. Poleg tega, čeprav šole zagotavljajo dodatni pouk in dodatne ure slovenskega jezika, predvidene dodatne ure ne zadoščajo za učinkovito vključevanje otrok v slovenske izobraževalne programe, to pa hkrati spremlja nezmožnost, da bi učitelji v oddelkih z velikim številom učencev zadostno upoštevali posamezne potrebe ukrajinskih otrok. Po navedbah organizacije obstaja potreba po spremljevalnem osebju, ki bi se posebej ukvarjalo z ukrajinskimi otroki. V Sloveniji so poročali tudi o negativnem odnosu drugih otrok do ukrajinskih otrok v šoli, vključno s primeri verbalnega in fizičnega nasilja. V takih primerih posredujejo šole, z otroki se ukvarjajo šolske svetovalne delavke, v nekaterih primerih pa so posredovali tudi ravnatelji šol. Vendar se problematika obravnava le od primera do primera in ne na sistemski ravni (npr. v obliki ozaveščanja šol o razmerah v Ukrajini in razlogih, zakaj ti otroci bežijo iz države in prihajajo v Slovenijo). Manjka tudi sistemska podpora staršem pri komunikaciji z učitelji in šolo, starši pa morajo individualno poiskati pomoč npr. z znanci, ki govorijo slovensko, ali s humanitarnimi organizacijami tudi v vlogi tolmačev.⁹² Slovenska filantropija poroča o ukrajinskih otrocih in starših, ki se zaradi razlik med sistemoma in narave njihovega položaja soočajo z dilemo, kateri izobraževalni sistem izbrati. Izbira obeh pomeni dodatno obremenitev za otroke. Na primer, za razliko od Slovenije se 16-letniki lahko vpišejo na univerzo v Ukrajini, zato je zanje koristno, da šolanje v ukrajinskem sistemu zaključijo z dobrimi ocenami. Tako je morda bolj verjetno, da se dijaki višjih letnikov odločajo izključno za šolanje na daljavo kot mlajši otroci. Zaradi nejasnosti njihovega položaja pa tudi dijaki višjih letnikov vztrajajo pri obeh izobraževalnih sistemih in so posledično podvrženi dodatnemu pritisku. Organizacija še poroča, da naj bi po nekaterih navedbah prihajalo tudi do primerov ustrahovanja ukrajinskih otrok v šolah in soseskah iz političnih razlogov. Na njih so vplivali drugačni pogledi drugih otrok in včasih njihovih staršev na naravo vojne v

⁹² Informacije je po poizvedbi posredoval Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023).

Ukrajini, kar je vodilo v konflikte med Ukrajinci in ne-Ukrajinci. Po mnenju Slovenske filantropije učitelji potrebujejo več podpore za učinkovito obravnavo takih primerov.⁹³

V **Sloveniji**, Slovenska filantropija poroča, da je v praksi težko dobiti mesto v vrtcu, zato je morda veliko otrok nevpisanih. To je problem za Ukrajinke, saj ne morejo dobiti službe. So matere samohranilke, saj njihovi partnerji ostajajo v Ukrajini.⁹⁴

V **Sloveniji** Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC poroča o izboljšanju dostopa do denarne pomoči za upravičence do začasne zaščite. Medtem ko so bile določene zamude zabeležene v začetku marca 2023, ko so upravne enote upravičencem začele izdajati nove odločbe o podaljšanju začasne zaščite, se denarna pomoč praviloma izplačuje pravočasno, za razliko od leta 2022, ko so običajno poročali o zamudah in počasnih postopkih priznavanja denarne pomoči upravičencem do začasne zaščite. V nevladni organizaciji med drugim poročajo, da je razlog za izboljšanje stanja več zaposlenih na Uradu Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, ki zagotavlja finančno pomoč.⁹⁵ Tudi Slovenska filantropija, druga nevladna organizacija, poroča izboljšave glede dostopa do finančne pomoči v primerjavi s preteklostjo.⁹⁶

V **Sloveniji** je Varuh človekovih pravic poročal, da je v primeru nastanitvenega centra Logatec vodja centra prijavila pomanjkanje razpoložljivih socialnih delavcev. Zaradi kadrovske stiske ni bilo dovolj časa za daljše psihosocialne razgovore s posamezniki in za posamezne primere nasploh. Težavo so še povečale bolniške in druge odsotnosti zaposlenih.⁹⁷

4.2. Izzivi za otroke z večkratnim tveganjem/prikrajšanostjo

V **Sloveniji** Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC poroča, da so potrebe otrok s posebnimi potrebami na splošno dobro zadovoljene. Tako na primer Zavod Republike Slovenije za šolstvo sproti ovrednoti zdravstveno dokumentacijo,

⁹³ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

⁹⁴ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

⁹⁵ Informacije je po poizvedbi posredoval Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023).

⁹⁶ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

⁹⁷ Informacije je po poizvedbi posredoval Varuh človekovih pravic (e-pošta, 7. junij 2023, poročilo z dne 9. novembra 2022, obisk centra opravljen 13. septembra 2022).

pregleda otroke in izda odločbo o namestitvi v ustrezne javne zavode in izobraževalne programe. Zdi se, da so edini izziv stroški prevoda vse dokumentacije, ki jo prinesejo iz Ukrajine. Ker pri tem ni finančne pomoči, lahko to včasih zavleče postopke namestitve.⁹⁸ Slovenska filantropija poroča, da imajo invalidni otroci zadosten dostop do zdravstvenih storitev. Otroci s kroničnimi boleznimi dobijo tudi potrebno opremo. Otroci s posebnimi potrebami prejmejo hitro pomoč in so hitro nameščeni v ustrezna izobraževalna okolja.⁹⁹

V **Sloveniji** Slovenska filantropija poroča, da so njeno osebje in prostovoljci avgusta 2022 začeli z obiski sirotišnice v Slavini, z namenom izvajanja dodatnih dejavnosti za otroke in razbremenitve osebja sirotišnice, ki se je sprva soočalo s hudim pomanjkanjem osebja. Med obiski so poskušali ugotoviti, kako bi lahko najbolj pomagali otrokom in zaposlenim, a so se hitro soočili z dejstvom, da otroci v takšnem institucionalnem okolju težko zadovoljijo svoje čustvene, kognitivne in podobne potrebe ter potrebo po družinskem okolju, ki se hitro odziva na take potrebe. Po mnenju organizacije ima lahko že kratko obdobje institucionalizacije v otroštvu resne posledice za otrokov razvoj, ki se tako v otroštvu kot pozneje v odraslosti kažejo na različne načine (npr. primanjkljaji na različnih področjih razvoja). To še toliko bolj vpliva na otroke s posebnimi potrebami in nekateri taki otroci so tudi nastanjeni v Slavini. Zaposleni pri Slovenski filantropiji so se srečali tudi s pomanjkljivostmi in posledicami zgodnje institucionalizacije otrok v Slavini (npr. primanjkljaji v kognitivnem, učnem in čustvenem razvoju otrok ter zaostanki v razvoju govora in motoričnega razvoja otrok). V ta namen so opozorili in pozvali pristojne institucije, naj poiščejo možnost namestitve otrok v rejništvo ali manjše bivalne enote, kjer bi bila njihova obravnava bolj individualizirana, v podporo celovitemu razvoju otrok in prilagojena njihovim potrebam. V praksi pa ta prizadevanja žal niso prinesla sprememb.¹⁰⁰ V skladu s sklepom vlade iz leta 2023 o podaljšanju nastanitve ukrajinskih otrok v Slavini Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov financira projekt Slavina. Vrednost projekta je ocenjena na 1.155.242 €. Odobrena proračunska sredstva so namenjena kritju stroškov storitev (npr. pet obrokov na dan, zaposlitev sedmih oseb, stroški varnostne službe, najema prostorov, čiščenja, stroški administracije in tehničnega osebja), operativnih stroškov, stroškov dodatnega osebja, ki niso zajeti v stroških storitev (tj. dodatno slovensko osebje, vključno s koordinatorjem projekta, varuhi otrok in njihovimi pomočniki), obnova čajne kuhinje in materialni stroški (npr. pisarniški material, manjša popravila, stroški telekomunikacijskih, poštnih in bančnih storitev,

⁹⁸ Informacije je po poizvedbi posredoval Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023).

⁹⁹ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

¹⁰⁰ Informacije je po poizvedbi posredovala Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

gorivo za prevoz in potovanja). Vodja sirotišnice v Ukrajini deluje kot skrbnik otrok v Sloveniji. Predstavniki ukrajinskega veleposlaništva v Sloveniji obiskujejo objekt.¹⁰¹

V **Sloveniji** ni bilo poročil o prisotnosti romskih otrok in otrok brez državljanstva iz Ukrajine.¹⁰²

¹⁰¹ Slovenija, Vlada Republike Slovenije, [Sklep št. 21400-3/2023/3](#), 23. februar 2023; dodatne informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 7. julij 2023).

¹⁰² Informacije sta po poizvedbi posredovala Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC (intervju, 9. junij 2023) in Slovenska filantropija (intervju, 9. junij 2023).

5. Veljavne politike

5.1. Namenski akcijski načrt in/ali integrirani ukrepi

V **Sloveniji** oblasti ne poročajo o sprejetju krovne strategije ali akcijskega načrta v zvezi z otroki, ki so pribežali pred agresijo v Ukrajini.¹⁰³ Na področju izobraževanja je Zavod Republike Slovenije za šolstvo izdelal Smernice za vključevanje otrok in mladostnikov z začasno zaščito v vzgojno-izobraževalne zavode. Smernice so namenjene strokovnim delavcem v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Dokument je namenjen podpori pri vključevanju in delu z otroki in mladostniki, ki prihajajo z vojnih območij in potrebujejo podporo pri vključevanju v vzgojno-izobraževalne ustanove. Po smernicah naj bi delo z otroki in mladostniki ter njihovimi družinami v vzgojno-izobraževalnih zavodih temeljilo na: prožnem vključevanju otrok in mladostnikov s poudarkom na največji koristi otroka; tinskem delu vseh strokovnih delavcev, vključenih v izobraževalni proces; vključujočem, spodbudnem in raznolikem učnem okolju, ki upošteva njihovo različno predznanje in sposobnosti; integraciji kot dvosmernem procesu; pomoči pri vključevanju otrok in mladostnikov v priložnostne dejavnosti v šoli in lokalnem okolju; stalni in kontinuirani strokovni podpori vsem strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju; informiranju staršev o možnostih in načinih vključevanja v lokalno okolje.¹⁰⁴

V **Sloveniji** je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti marca in aprila 2022 izdalo dve okrožnici centrom za socialno delo glede obravnave otrok brez spremstva, ki zaprosijo za začasno zaščito. Aprilska okrožnica določa, da se ob sprejemu otroka brez spremstva v sprejemni center kontaktira krajevno pristojni center za socialno delo, ki otroku nemudoma določi skrbnika za posebni primer. Skrbnik za posebni primer zastopa otroka v postopku za pridobitev začasne zaščite. Če je to v posebnih primerih potrebno, se imenuje skrbnik za posebni primer tudi za druge naloge. Ker veljavna zakonodaja, in sicer Družinski zakonik,¹⁰⁵ določa, da skrbnik ne

¹⁰³ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023).

¹⁰⁴ Cotič Pajntar, J., Klobasa, H. et al. (2022), [Smernice za vključevanje otrok in mladostnikov z začasno zaščito v vzgojno-izobraževalne zavode](#), Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

¹⁰⁵ Slovenija, [Družinski zakonik](#), 21. marec 2017, in kasnejše spremembe.

more biti oseba, katere korist je v nasprotju s koristjo varovanca, je ministrstvo dalo navodilo, naj bodo centri za socialno delo in ne fizična oseba, s katero je otrok pripotoval v Slovenijo, imenovani za skrbnike za posebni primer. Če je za skrbnika za posebni primer imenovana takšna fizična oseba, se lahko pojavi vprašanje morebitnega nasprotja interesov, saj ni mogoče v kratkem času ugotoviti, ali odrasla oseba ščiti svojo in ne otrokovo korist. Poleg tega je treba biti previden glede morebitnih primerov trgovine z ljudmi ali drugih vrst zlorab. Poleg tega v kratkem roku za postavitve skrbnika pogosto ni mogoče preveriti, ali potencialni skrbnik izpolnjuje druge pogoje, ki jih določa zakon. Če pa je za skrbnika za posebni primer imenovana fizična oseba, jo center takoj po telefonu pokliče, da ji čim prej izroči odločbo. Ker je rok za vložitev prošnje za začasno zaščito kratek, se centrom nalaga, da izdajo upravne odločbe, ki so takoj izvršljive, v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Po zakonu se odločba, zoper katero še ni potekel pritožbeni rok (tj. 15 dni), in odločba, zoper katero je bila vložena pritožba, izjemoma lahko izvršita, če tako določa zakon, če gre za nujne ukrepe sprejete v javno korist, ki ne morejo biti odloženi, ali če bi komu zaradi odloga izvršitve nastala nepopravljiva škoda.¹⁰⁶ Po priznanju začasnega varstva poda pristojni center za socialno delo pristojnemu sodišču predlog za postavitve skrbnika za otroka, saj posebno skrbništvo ni namenjeno trajnemu in celovitemu varstvu pravic in koristi otrok brez spremstva. Pristojni center za socialno delo naslovi na pristojno sodišče tudi pobudo za oddajo otroka v rejništvo, če meni, da je oddaja potrebna. Na splošno pa okrožnica določa, da Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov poskrbi za namestitev otrok brez spremstva v svojih nastanitvenih centrih, ki so primerni za njihovo bivanje. Če se v posameznih primerih ugotovi, da je namestitev v nastanitvenih centrih neustrezna, se otroci namestijo v krizne centre, ki jih vodijo centri za socialno delo.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Slovenija, [Zakon o splošnem upravnem postopku](#), 16. september 1999, in kasnejše spremembe.

¹⁰⁷ Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 'Informacije glede obravnave mladoletnih oseb brez spremstva in pravic oseb iz Ukrajine', okrožnica št. 0075-1/2022/23, 6. april 2022.

5.2. Evropsko jamstvo za otroke

V **Sloveniji** je vlada aprila 2023 sprejela Nacionalni akcijski načrt Republike Slovenije za jamstvo za otroke 2022–2030. Dokument ne vsebuje posebne omembe otrok, ki so pribežali iz Ukrajine.¹⁰⁸

5.3. Proračun

V **Sloveniji** ni enotne proračunske postavke, namenjene otrokom, ki so pribežali pred vojno v Ukrajini. Tako na primer Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov ne razčlenjuje sredstev, ki so na voljo za podporo prizadetim v krizi v Ukrajini, po starosti upravičencev. Njen določen proračun za ta namen znaša 38.722.502 € v letu 2023 in 29.203.080 € v letu 2024. Projekt nastanitve otrok iz ukrajinske sirotišnice in spremljevalnega osebja ter njihovih otrok v Sloveniji, in sicer v dijaškem domu in prostorih v vasi Slavina, skladno z odredbo Vlade Republike Slovenije št. 21400-3/2023/3 z dne 23. 2. 2023, se financira iz te proračunske postavke. Skupna vrednost projekta je ocenjena na 1.155.242 €. ¹⁰⁹ Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sporoča, da ne vodi posebne statistike izplačanih sredstev upravičencem. Poroča o številu otrok, ki so državljani Ukrajine in prejemajo otroške dodatke, vendar razpoložljivi statistični podatki ne ločujejo otrok, ki so pobegnili pred vojno, od drugih ukrajinskih prejemnikov otroških dodatkov. Lahko pa sklepamo, da je med prejemniki otroških dodatkov precejšnja večina otrok, ki zaradi agresije bežijo iz svoje države. Tako je bilo na primer 1. februarja 253, 1. marca 2022 pa 254 otrok upravičencev, medtem ko 1. maja 2023 pa 1.495 otrok, ki prejemajo otroški dodatek. ¹¹⁰ Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je sporočilo podatke za leti 2022 in 2023. Na podlagi povprečja izdatkov za otroka in nekaterih dodatnih stroškov (npr. prehrana in prevoz) so predvidena sredstva v višini 2.948.395 € oziroma 4.800.000 €. ¹¹¹

¹⁰⁸ Vlada Republike Slovenije (2023), [Nacionalni akcijski načrt Republike Slovenije za jamstvo za otroke 2022–2030](#), Ljubljana, Vlada Republike Slovenije.

¹⁰⁹ Informacije je po poizvedbi posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta, 7. junij 2023).

¹¹⁰ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta 9. junij 2023 in 14. junij 2023, odgovor z dne 13. junija 2023).

¹¹¹ Informacije je po poizvedbi posredovalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

Priloga 1 – Raziskave in podatki

Slovenski organi niso poročali o nobenih raziskovalnih poročilih in študijah o otrocih, ki so pribežali iz Ukrajine, vključno od januarja 2023.¹¹² Podobno tudi pregled COBISS.si, nacionalnega knjižničnega informacijskega sistema z vzajemno katalogizacijo, vključno z deli slovenske akademske skupnosti, prav tako ni dal ustreznih rezultatov.

Tabela 6 – Raziskava izkušenj otrok, ki so pribežali iz Ukrajine

Ankete ali raziskovalne študije o izkušnjah otrok, ki so pribežali iz Ukrajine	
Ime/naziv	Podatki o pritožbah
Glavne ugotovitve (največ 1000 znakov)	Varuh človekovih pravic v obdobju od 24. 2. 2022 do 7. 6. 2023 ni prejel nobene pritožbe v zvezi z otroki, ki so pribežali iz Ukrajine.
Označite vse ugotovitve, ki se nanašajo na spol, starost, invalidnost in različne značilnosti	/
Metodologija (za ankete/javnomne njske raziskave navedite velikost vzorca in metodo vzorca)	upravne evidence
Vir	Varuh človekovih pravic ¹¹³

Tabela 7 – Raziskava izkušenj otrok, ki so pribežali iz Ukrajine

Ankete ali raziskovalne študije o izkušnjah otrok, ki so pribežali iz Ukrajine	
Ime/naziv	Podatki o pritožbah

¹¹² Informacije so po poizvedbi posredovali Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (e-pošta 9. junij 2023, odgovor z dne 8. junija 2023, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (e-pošta 7. junij 2023).) in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (e-pošta, 16. junij 2023).

¹¹³ Informacije je po poizvedbi posredoval Varuh človekovih pravic (e-pošta, 7. junij 2023).

Glavne ugotovitve (največ 1000 znakov)	Zagovornik načela enakosti, nacionalni organ za enakost, v obdobju od 24. 2. 2022 do 5. 6. 2023 ni obravnaval nobenih primerov in vprašanj v zvezi z otroki, ki so pribežali iz Ukrajine.
Označite vse ugotovitve, ki se nanašajo na spol, starost, invalidnost in različne značilnosti	/
Metodologija (za ankete/javnomne njske raziskave navedite velikost vzorca in metodo vzorca)	upravne evidence
Vir	Zagovornik načela enakosti ¹¹⁴

¹¹⁴ Informacije je po poizvedbi posredoval Zagovornik načela enakosti (e-pošta, 5. junij 2023).

Priloga 2 – Obetavne prakse

Tabela 8 – Obetavna praksa št. 1

Obetaven program/prakse, namenjene zagotavljanju zaščite in podpore razseljenim otrokom, ki so pribežali pred vojno v Ukrajini	
Ime/naziv	Program za pomoč družinam iz Ukrajine "Rokavička"
Izvajalec (javni organ, organizacija civilne družbe itd.)	Center za socialno delo Primorsko-Notranjska
Organ financiranja	Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov
Referenca v ANG in izvornem jeziku (vključno z URL-jem, kjer je na voljo)	/
Začetni/končni datum ali v teku	V teku.
Glavna ciljna skupina	Družine, otroci, posamezniki.
Področje uporabe (lokalno/regionalno/nacionalno)	Lokalno.
Cilji in učinki	Integracija, učenje slovenskega jezika.
Kratek opis (največ 1000 znakov)	Program je namenjen družinam iz Ukrajine, tako otrokom kot odraslim, ki imajo status začasne zaščite in so nastanjeni v nastanitvenem centru Postojna. Program nudi pomoč in podporo družinam, tudi otrokom in posameznikom pri vključevanju v lokalno okolje. Obsega pomoč pri učenju slovenskega jezika, ustvarjalne delavnice in igre, individualno delo po napotitvi strokovnih delavcev centra za socialno delo ali nastanitvenega centra, informiranje uporabnikov ter usmerjanje, svetovanje in podporo pri izpolnjevanju različnih obrazcev.
Označite ključne elemente programa/prakse, zaradi katerih je obetaven (trajnost, merljiv učinek itd.) (največ 500 znakov)	Program nudi praktično podporo v različnih življenjskih situacijah.

Spremljanje in vrednotenje ter vključeni organi	/
---	---

Tabela 9 – Obetavna praksa št. 2

Obetaven program/prakse, namenjene zagotavljanju zaščite in podpore razseljenim otrokom, ki so pribežali pred vojno v Ukrajini	
Ime/naziv	Dopolnilni pouk ukrajinskega jezika in kulture
Izvajalec (javni organ, organizacija civilne družbe itd.)	Ukrajinski učitelji
Organ financiranja	Projekt se izvaja na prostovoljni osnovi.
Referenca v ANG in izvornem jeziku (vključno z URL-jem, kjer je na voljo)	/
Začetni/končni datum ali v teku	V teku.
Glavna ciljna skupina	Predšolski in osnovnošolski otroci.
Področje uporabe (lokalno/regionalno/nacionalno)	Lokalno.
Cilji in učinki	Pouk ukrajinskega jezika in kulture, pomoč pri poučevanju.
Kratek opis (največ 1000 znakov)	Projekt se izvaja na Osnovni šoli Martina Krpana v Ljubljani. Razseljene ukrajinske učiteljice prostovoljno nudijo razseljenim otrokom dopolnilni pouk ukrajinskega jezika in kulture ter pomoč pri izobraževanju na daljavo v okviru ukrajinskega šolskega sistema. Pouk in delo potekata tri ure tedensko v štirih starostnih skupinah (5-7, 8-10, 11-12 in 13-14 let), obiskuje pa jih okoli 40 otrok. V dogovoru z ukrajinskim veleposlaništvom so organizirane tudi druge kulturne prireditve.
Označite ključne elemente programa/prakse, zaradi katerih je obetaven (trajnost, merljiv učinek itd.) (največ 500 znakov)	Projekt omogoča ukrajinskim otrokom v Sloveniji, da ostanejo v stiku s svojo kulturo, domačim izobraževalnim sistemom in vrstniki v Ukrajini, hkrati pa vključi razseljene ukrajinske učitelje.

Spremljanje in vrednotenje ter vključeni organi	/
---	---